

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Die 4. Octobris. In Festo S. Francisci. Quid sunt plagæ ista in medio
manuum tuarum? Sunt certa signa quibus in S. Francisco agnoscas & in te
exprimas veram Sanctitatem, seu Evangelicam Perfectionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

colligatio mediolorum cum fine, ut nisi media teneas, finem non attingas. Nisi baptizeris, non eluas originalem noxiam: nisi baptizeris aqua & cum forma præstituta, non baptizeris. Sic de aliis Sacramentis sentiendum, ut videre est in z. p. Sabbato post Cincres, ubi hæc Veritas explicatur:

Si ordinatis ad salutem mediis non uteris, mediator Christe abuteris.

Hoc est præsumere vel desperare, si quid præter divinum ordinem in his quæ spectant ad salutem, tentaveris: ut expressè habet D. Thomas. 2. 2. q. 21. & q. 130.

Ser. 11. in Ps. Qui habitat.

Nihilque aliud vehementius dæmon circa nos agit, quàm ut extrarectam viam in illa extrema præsumptionis vel desperationis, in quibus ipse perit, nos conjiciat. Quod fusè & præclare sic prosequitur S. Bernardus: Videamus & demonum vias, videamus & caveamus, videamus & fugiamus eas. Siquidem via illorum præsumptio & obstinatio. Scire vultis unde id seriam? Considerate eorum principem, qualis ille est, tales & domestici ejus. Considerate viarum ipsius principia, si non manifestè in immanissimam statim præsumptionem profilierit, dicens, Sedebo in monte testamenti, in lateribus aquilonis, similis ero Altissimo. Quàm temeraria, quamque horrenda præsumptio! Nunquid non illic ceciderunt omnes qui operantur iniquitatem? expulsi sunt

nec poterunt stare. Propter præsumptionem stare non poterunt: Propter obstinationem qui ceciderit non adjiciet ut resurgat. Ex hac namque spiritus vadens, ex illa non rediens est. Quam perverso & everso sunt corde filii hominum qui cumque sectantur vestigia demonum? Hæc enim tota adversum nos spiritualium colluctatio nequitiarum est, ut nos seducant, ut nos inducant in vias suas, ut de lucant in eis, & perducant ad destinationem finem qui paratus est eis. Fuge homo præsumptionem, ne gaudeat de te inimicus tuus, Nempe in his maxime vitiis gaudet, in seipso expertus quam difficile possit ab hac tanta voragine respirare.

Quæ quidem omnia brevius Sapiens: Va hi qui perdidit sustinentiam, & qui dereliquerint vias rectas, & diverterint in vias pravas. Et quid facient cum inspicere coeperit Dominus?

Denique, quanta est viatoris ignari viarum cura ne à suo discedat duce, ne fortè deviet & pereat, tam profectio nobis esse debet cum nostro Custode Angelo, quandoquidem peregrinatus & advena sicut Patres nostri. Quod apud S. Gregorius: In præfenti vita quasi in via sumus qua ad patriam pergimus. Maligni autem spiritus iter nostrum quasi quidam latrone obfident. Quis hic audeat sine co-mite peregrinari? Via stulti recta in oculis ejus: Qui autem sapiens est, audit consilia, interna scilicet & externa.

Die 4. Octobris.

IN FESTO SERAPHICI SANCTI FRANCISCI CONFESSORIS, DE SACRIS EJUS STIGMATIBUS.

VERITAS PRACTICA.
RESPONDENS HIS PROPHETÆ VERBIS:

Quid sunt plage istæ in medio manuum tuarum. Tacch. 13.

Sunt certa signa, quibus in S. Francisco agnoscas, & in te exprimas veram sanctitatem, seu Evangelicam perfectionem.

RATIO EST. Quia vera sanctitatis seu Evangelicæ perfectionis tunc certa dici debent signa, cum ex illis agnoscat triplex via perfectionis, Purgativa, Illuminativa, & Unitive, secundum exemplar quod in Cruce Christi monstratum est.

Sed plage seu stigmata qua in corpore S. Francisci divinitus impressa sunt, sic considerari possunt, ut ex illis agnoscat in Sancto triplex ista via perfectionis.

Ergo & certa signa sunt quibus in Sancto Francisco agnoscamus, & in nobis exprimatam veram sanctitatem, seu Evangelicam perfectionem. Quæ certè veritas sic Sancto erit gloriosior, quæ nobis erit utilior.

L. PUN.

I. PUNCTUM.

Rom. 1.

QUOD universum ait Apostolus: *Invisibilia Dei à creatura mundi per ea quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur*, hoc particulatim de sancto Francisco licet usurpare, sive ut dicamus Eum esse velut visibilem quendam Gratiarum Mundum per quod Invisibilia Dei atterbuta cognoscantur; sive ut consideremus impressas eius corpori Plagas tamquam visibile signum, quo invisibiles & in eius animo latentes illa Gratiae splendidius toti mundo lucerent. Et sicut universus hic mundus, aut quæ in illo singulae visuntur partes, dicuntur sunt Sacramenta Dei; quatenus signa sunt quædam visibilia quibus Invisibilis Dei Virtus velut sub specie quadam tegitur; & velut in figura demonstratur. Unde Sapiens de impiis, qui hanc Dei virtutem in creaturis noluerunt agnoscere, *proferunt*, inquit, *Sacramenta Dei*: Sic profecto sanctus ipse Franciscus vel lætæ ipsius plagæ non aliter quam ut Sacramentum Dei, nobis colende sunt, cum sint visibilia, manifesta, & certa signa quibus invisibilis eius Sanctitas & perfectio nobis innotescat.

Sap. 2.

C 13.

Sic eius vitæ Scriptor Divus Bonaventura, cum de his sacris plagis sermonem instituit, hoc expresse verbum usurpans ex libro Tobia: *Quoniam, inquit, Sacramentum regis Seraphicus vir abscondere bonum esse optime norat, secreti regalis conscientia signacula illa sacra pro viribus occultabat. Verum quia Dei est ad gloriam suam magna revelare qua facit, Dominus ipse qui signacula illa secreta impresserat, miracula quædam aperte per ipsa monstravit, ut illorum occulta & mira via stigmatum manifesta pateret claritate signorum.* Quali diceret, cum propter Sacras illas Plagas S. Franciscus maximam omnium haberet admirationem, pro sua quidem modestia quantum in ipso erat occultas eas esse voluisset, nisi aliter Deo visum esset qui eas patere voluit & miraculis illustravit, ut divinum esse opus magis etiam constaret, & nemo deinceps dubitaret quin esset signum visibile sic à Deo institutum, quo invisibiles Sancti Gratia signarentur, & manifeste fierent.

Quod ut etiam firmiter atque ex omni parte ratum ac fixum haberetur, sic divina providentia factum est, ut ipse Pontifex Maximus qui tum regebat Ecclesiam Alexander quartus suis lustrare oculis voluerit quod audierat, & palam pro concione testatus est, ipso audiente Bonaventura qui hæc refert, quod illas in corpore Francisci distincte vidisset quinque Plagas, quales in Chri-

Haynesius pars quarta.

sti cernuntur corpore. Sic & ceteri consequentes Pontifices in ea Bulla quam vocant Canonizationis hoc ipsum ediderunt, & miris extulerunt laudibus; ac tandem ut universis id notius esset Ecclesie, voluerunt tanti miraculi Memoriam anniversaria solemnitate celebrari, & omnibus proponi fidelibus tamquam certum Evangelicæ perfectionis in Francisco acquisitæ, & in nobis acquirendæ Signum & exemplar, quod pro suo quique gradu exprimerent.

Die 7. Sept.

Sicut itaque de S. Francisci plagis quæri potest & quod de Christo quærebat Propheta, *Quid sunt plage ista in medio manuum tuarum, in medio pedum, & in ipso corporis medio?* Sic responderi potest, esse certa signa quibus vera eius Sanctitas agnoscat & proponatur ad imitandum. Quia scilicet aptè designat tres illas Vias perfectionis quæ sunt notæ certissimæ veri profectus spiritualis.

Quod ut melius intelligatur, præsupponendum primò est hic agi de Sanctitate non ea tantum quæ sit per Gratiam quam dicunt habitualem, & Sanctificantem, sed de illa quæ Virtutes simul omnes infusas & acquisitas earumque perfectos actus complectitur, & de qua dicitur Sancti estote, quia ego sanctus sum; *SANCTIFICATI* eos in veritate. *IN SANCTITATE* veritatis dicitur & Evangelicæ perfectio, quam scilicet Christus in Evangelio docuit, & exemplo suo vivens ac moriens confirmavit, habetque hoc proprium ut sit libera, integra & pura. Libera, id est, voluntaria, libens volens non coacta, sed tamen ita fidelis & constans, quasi esset necessaria, quasi non esset libera. Deinde est integra, id est, non ex parte, sed totum Deo consecrans, qui se totum nobis dedit. Denique pura nihil sensuale aut naturæ corruptæ admittens, sed tam pure ad Deum cuncta referens, quam pure ex Deo cuncta recipias: quod est in Spiritu & veritate Deum adorare & colere.

Levit. 11.

1. Pet. 1.

Ioan. 17.

Secundum hic præsupponendum est, quod cum agitur in Scripturis de hac Sanctitate & perfectione non frustra dicitur in Veritate, quia falsa est quædã Sanctitas in qua facile est decipi, & in qua decipi tam periculosum est, quam quod opponitur optimo non potest non esse pessimum. *Attendite à falsis Prophetis qui veniunt ad vos in vestimentis ovium.*

Ioan. 4.

Ephes. 4.

Matth. 7.

Tertio, propterea dari certa quædam signa quibus vera Sanctitas à falsa dignoscatur, à fratribus eorum cognoscatur eos.

Ibid.

Quarto, inter illa signa certius id esse semper habitum, quo designetur progressus ab uno

G g g

Ratu

statu in alium per media convenientia, nempe à statu imperfecto ad perfectum per poenitentiam & virtutes quæ cum divina gratia disponunt ad perfectos Charitatis actus. Nisi enim quis extirpat vitia, non plantabit virtutes: nec nisi ex plantatis virtutibus bonus esse poterit fructus. Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsi solum manet. Vltro terra fructificat, primum herbam, deinde spicam, deinde plenum frumentum in spica. Quæ singula manifeste designant quem hic dicimus ab imperfecto ad imperfectum spirituales progressum.

Ioan. 12.

Marci 4.

Matth. 5.

Luc. 13.

Ibid. 14.

Matth. 7.

Quod & Dominus multis alijs symbolis & varijs loquendi modis designavit, ut cum suos vocavit Apostolos, primum *saterra*, purgandis scilicet animis; deinde *lucem mundi* purgatis illuminandis, & tertio *Civitatem supra montem positam*, ad evadendos secum omnes, & ad pacificam unionem cum Deo & proximo sic conjungendos, ut sicut Civitas ex pluribus & diversis statibus dicitur Civium unitas, ita omnes licet statu diversos, una tamen uniet Fides, Religio & Charitas, fietque cor unum & anima una. Quo & illa spectabant: *sunt tumbi vestri prae cunctis* & *lucerna ardens in manibus vestris*, & vos *similes hominibus expectantibus Dominum suum*. Ac rursum, similitudo bellum gerentis, tum consequentem domum ædificantis, in qua una similitudine constituendi ædificij res tota penitus illustratur. Nam nisi murus sit solidus, nonne rectum periclitabitur? Nisi autem fundamentum sit firmum, quomodo solidus erit murus? si denique fundamentum in arenam potius quàm in fixum lapidem jaciatur, nonne illud eveniet quod ait Dominus; *descendit pluvia, venerunt flumina, & staverunt venti & irruerunt in domum illam & cecidit, & fuit ruina domus illius magna*. Sic plane qui se putet habere perfectam Charitatem non acquisitis virtutibus, non extirpatis vitiis, non stabili timore Domini, non adepto contemptu rerum, non honoris jactura proposita, non ipsius vitæ temperato affectu. Veniet enim de repente à dextris aut à sinistris qui vel eum laudet vel vituperet, unde vel effretur laude vel opprimetur vituperio, quod perinde ad casum & ruinam est; & putabitur ille Sanctus qui ut arundo sic agitabitur! Interpretare nomen *Sanctus*, & intellige quod firmitatem significet, quæ nulla tamen est nisi purgetur anima vitis, nisi virtutibus roboretur.

Nec dicas, hæc simul omnia præstare Charitatem si vera sit, quia hoc est quod quaeritur an

sit vera, signum quaeritur quo à falsa dignoscatur vera: & respondetur non esse aliud certius quàm si primo vacetur quantum satis est extirpandis pravis habitibus, tum probis inferendis. Hæc est prima Charitas, hic primus Charitatis actus & effectus à quo qui non incipit, nihil agit quidquid aliud agere vel pati videatur. Scio opera tua, inquit Dominus, & laborem, & patientiam tuam; sed habeo adversum te quod Charitatem tuam primam reliquisti. Quid certius? quid evidentius?

Apo. 2.

Si quid verò restat dubij, vide in 1. p. 10. a Hebd. 4. ubi in sanato Paralytico totus hic vitæ spiritualis progressus exponitur, maxime vero Feni 5. ubi quæ D. Thomas de hac re docet, referuntur. Et in 3. p. Fer. 5. Hebd. 4. ubi ex sanctis Gregorio & Bernardo fuse probatur hæc Veritas.

Qui non gradatim procedit in via Virtutis, non in via Virtutis incedit, sed vitijs.

Ad id porro quod in propositione additur, *secundum exemplar quod in Cruce monstratum est*, videri potest Cassianus l. 4. Institutionum c. 34. Et S. Bernardus Sermone 7. in Quadragesima, qui summam perfectionis Evangelicæ in Christo esse Crucifixum declarat, quod per se satis patet, atque ideo pridem dictum fuit: *Inspice, & fac secundum exemplar quod tibi in monte monstratum est*.

Exodi 27.

I. I. P. U. N. C. T. U. M.

SED Plaga seu stigmata quæ in corpore S. Francisci divinitus impressa sunt, sic considerari possunt, ut ex illis agnoscat in Sancto triplex ista via perfectionis.

Agnoscat certe ex eius factis, sed facta eius roborantur & velut sigillo quodam regio per istas Plagas muniuntur, nemo ut dubitet quis quod egi sit præclare actum. Tam multa enim tam nova, tum inulcata, tam ardua & admiranda potius quam imitanda faciebat & facienda suis proponebat, ut jam ex illis primis fundati ordinis exordis multi ambigerent, an illa rationabilis esset vita & regula quæ supra rationem tota esset. Sed ne dubitent, primò quidè delapsa ecclesiæ voce testatum est de qua inferius suo loco dicitur, tum verò post ad maiorem etiam firmitatem, & perpetuam memoriam, in eius corpore, divina hæc sigilla imprimuntur, quasi cælestis diploma esset, quo eius vivendi ratio probaretur, fuleiretur, commendaretur: Quasi epistola cælestis ad nos missa & annulo signata regio; Quasi Ioan. 6. de S. Francisco diceret quod de se Christus: *Hinc*

Ratoy

Pater signavit Deum: Id est, signo quodam visibili nosum fecit & discretit ab aliis.

Sed videamus singula per tres illas vias. Prima quæ purgativa dicitur triplicem habet concupiscentiam honorum scilicet temporalium, voluptatum, & honorum expurgandam, Sic autem S. Franciscus his plane solutus & purgatus fuit concupiscentiis, ut quod spectat ad bona temporalia, nemo pauperior umquam extitit, nemo re ipsa & affectu magis omnibus bonis denudatus, nemo egentior cum nihil plane suum haberet. Erant illi omnino quatuor ad vitam sustentandam & religiose transigendam necessaria, victus, vestis, habitaculum, & libellus precum. Victus erat paucissimus & mendicatus; vestis vilissima, nec nisi precario sumpta, quod præsertim in extremo deficientis vitæ momento patuit, cum nudus humi jacens vestem qua moriens tegeretur, humiliter petiit à suo quem vocabat Guardiano. Si quis porro de eius texto vel libello tamquam de propria ipsius suppellectile loqueretur, at quandoquidem dicit esse meum inquit, jam non erit meus, & illo amandato, si quid esset quo carere non posset, postulabat illud elemosinæ nomine seu in nomine Domini.

Hoc est esse pauperem, pauperem spiritu, pauperem Evangelicum, pauperem perfectissimum, affectu & effectu. Hoc est esse purgatum animo: Hoc est esse beatum illum virum quem olim quærebat Sapiens. *Beatus vir qui inventus est sine macula, qui post aurum non abiit, nec speravit in pecunia & thesauris. Quis est hic & laudabimus eum?* Profecto Franciscus est: & hoc etiam nomine sic ab Angelis, sic ab Ecclesia triumphante & militante laudatur: *Franciscus pauper & humilis cælum diruus ingreditur, hymnis cælestibus honoratur.*

Quid de concupiscentia carnis seu voluptatis expurgata, & penitus extirpata dicam, cum corpus suum tot jejuniis tot suppliciis, tot crucibus toto vitæ tractasset tempore, ut prope instanti morte veniam ab eo postularit, si forte austerior in illud extitisset. Petierat aliquando veniam, quod dum ægrotaret, atque omne cibi genus fastidiret, nescio quid esculenti postulaverat quod tantisper recrearetur, nempe hujus innoxie petitionis tantopere paulo post illum poenituit, ut propatulum & eminentius totius civitatis compitum adiens, convocata illuc plebe palam professus sit se non illum esse quem putabant, non abstinentem, non sobrium sed edacissimum & gulæ addictissimum, ut qui petierit aliquid sibi comedendum dari! Propterea verò cum multa

etiam negasset corpori, non minus ab eo voluit sibi condonari si quid contra ipsum peccasset, quam dum illi fuisset ut putabat indulgentior, quia scilicet Vir sagacissimus optime noverat Virtutē in medio consistere, cavenda esse quævis extrema, vix ullū esse qui se his perfecte temperet, aut qui horum alterutro non aliquoties aberraret! Unum hoc superesse remedium, ut poenitentia reparetur, quod excessu vel defectu peccatum fuerit. Quia in re quid mirer magis nescio, an eius Temperantiæ, an Humilitatem, Hoc est enim esse temperantem simul & humilem sic se in omni naturæ appetitu continere, ut neque nimis aliquid aut minus agas: & postquam medium inter hæc duo pro virili parte constanter tenueris peccasse tamen metuas, & de peccato potius expiatio cogites, quæ de virtutis præmio postulatio.

Hæc est tertia concupiscentia quæ circa propriam excellentiā, & humanos honores versatur, quam ita S. Franciscus expressit, ut inter bonos se postremum, & inter malos primum sentiret, diceret, prædicaret, & ab omnibus credi vellet. Nulli enim inquebat, nulli alteri quas agnoscebat in se divinitus datas gratias si dedisset Deus, quin eis fructuosus usus esset. Nullus vero tam impius quem non impietate superaret, si divina gratia destitutus esset.

Tria sibi representabat quæ honorem magis conciliant & quæ nulla in se videbat, nempe nobilitatem, scientiam, & virtutem. Filium se Bertiniani Mercatoris passim profitebatur, Scientiam non contemnebat sed ob eius defectum se contemptibilem affirmabat. Virtutē denique si quæ haberet non esse suā, sed Dei à quo est omne datum optimum & omne donum perfectū; Cujus est judicare de homine, hominis autem in ignorantia divini judicij sic parum de se sentire, ut si quis supra quemvis alium se efferret, divinam contra se provocaret judicium, Quo in humili sensu S. Franciscus sic se semper continuit, ut aumquam Sacerdos fieri voluerit, quod certe est abjectionis propriæ certissimum argumentum, cum alioquin facis operari perjudicandum illi fuisset.

Sed non quod jucundum, non quod utile, non quod sibi proprium attendebat, ut posset cum Apostolo dicere, *Quæ mihi fuerunt lucra, hæc arbitratum sum propter Christum detrimenta: Verum tamē existimo omnia detrimentum esse propter eminentem scientiam Jesu Christi Domini mei, propter quam omnia detrimenta feci & arbitror ut stercorem ut Christi lucrifaciā.* Hæc est scilicet eminentes Scientia, in qua qui magis eminent, minus aliis eminere volunt ut declaratum habetur in 2. p.

Belesi. 31. *quærebat Sapiens. Beatus vir qui inventus est sine macula, qui post aurum non abiit, nec speravit in pecunia & thesauris. Quis est hic & laudabimus eum? Profecto Franciscus est: & hoc etiam nomine sic ab Angelis, sic ab Ecclesia triumphante & militante laudatur: Franciscus pauper & humilis cælum diruus ingreditur, hymnis cælestibus honoratur.*

Phil. 2.

- Per 3. Pen. sic.* Unde & rursus illud Apostoli frequentissimum illi erat in ore & in corde, *Mibi autem absti gloria nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo.* Quod certe non dixisset, nisi hoc in se ita sensisset; non ita verò sensisset, nisi quibus purgandis omnibus vita illa deservit quæ purgativa dicitur, plene purgatus esset quod qui effecerit, quid aliud quam Crucifixo similis intus efficitur? Quid aliud clamat Apostolus cum ait *vetere nostram hominem cum Christo crucifixum*? Quid est vetus homo nisi triplex illa concupiscentia de qua nunc sermo est? Quid est illam habere subactam sicut sanctum Franciscum vidimus habuisse, nisi habuisse crucifixam, nisi hoc ipsum quod idem agebat Apostolus, *qui sunt Christi carnem suam crucifixarunt cum vitiis & concupiscentiis*?
- Gal. 5.* Hoc est autem, hoc est quod significant illæ Plagæ quibus insignitum eius Corpus fuit. Tres plagatæ Corporis partes in similitudinem Crucifixi, crucifixam exhibent triplicem Concupiscentiam, Sacramentum quoddam est, ut dicebatur initio, signum visibile est quo invisibilis gratia signaretur, nempe illa Gratia de qua S. Apostolus: *Qua me liberabit de corpore mortis huius? Gratia Dei per Iesum D. N.* Sicut enim analogia quædam est & affinitas inter visibile signum & rem invisibilem seu virtutem Sacramenti, nempe inter aquam & virtutem Baptismi ad eluendum originale peccatum; inter panem & Eucharistiæ virtutem nutrientem; inter oleum & extreme unctionis virtutem roborantem; sic inter istas Plagas, & mortificatam concupiscentiam hæc manifesta intercedit similitudo, ut sicut plagæ fixæ sunt in his corporis partibus quæ Crucifixum repræsentant, ita Caro Francisci penitus crucifixæ sit cum concupiscentiis, sicque viam illam quæ Purgativa dicitur tam sancte pertransierit, ut quod optabat Apostolus, *se mundaverit ab omni inquinamento carnis & spiritus.*
- Rom. 7.* Nunc de illuminativa pergamus quæ in positivis Virtutum actibus præsertim sita est: dico positivos, nam negativi quorum est declinare malum, magis spectant ad præcedentem viam quæ suis animum perpurgat vitiis, unde restat positivos qui faciunt suum tam circa Deum, quam circa proximum, ad hanc secundam pertinere viam. Non est autem nobis in S. Francisci Virtutibus aut positivis virtutum eius actibus recensendis, tam immorandum, quam in declarando virtutum signo quod dicimus in plagis eius extare. Quis enim nescit quantæ fuerit virtutis, qui totus erat in naturæ motibus rationi

& gratiæ subigendis? Quantæ mansuetudinis, qui vel ipsas feras sua suavitate cicurabat? Quantæ devotionis, qui numquam nisi aperto capite & fixis pedibus etiam dum iter faceret, Deum orabat? Quantæ Fortitudinis, qui ut Martyrium subire posset ad Infideles ipse se contulit? Quantæ Fidei & Fiduciæ, qui ut nostram apud Solimannū probaret fidem, ultro se obtulit per medios transiturum ignes, atque inde salvum & incolumem evasurum? Quantæ simplicitatis & prudentiæ simul junctæ, qui paucis quæ scripsit verbis, regulare institutum ad Evangelicam perfectionem conformavit tam sublime, tam variū, tam diffusum, tam fructuosum, tam multis illustre nominibus, & præclare factis commendandum? Quis hoc inquam nesciat, quis non videat & ipsis palpet sensibus? Sed quomodo tantarum virtutum signa sint Plagæ, non omnes ita forte vident, quam obrem hoc est quod exponendum nobis incumbit. Sic autem tripliciter & concise demonstratur.

Primò, sicut in negativis Virtutū actibus quos ad purgantem viam pertinere diximus, homo Virtutis studiosus, Sculptoris partes agit, qui non nisi scalpens & detrahendo suum elaborat opus, ita in positivis Pictorem agere dicendus est, qui colore colore addens non nisi apponendo perficit quod suscepit: Sic præclare sanctus Gregorius Nyssenus, *sua quisque vita pictor est, artifex huius operis est voluntas, colores sunt Virtutes, exemplar Christus.* Ep. 2.

Cum itaque totus esset S. Franciscus in illa idea quam à Christo præcipue Crucifixo in se exprimebat contemplanda, sic in seipso Crucifixum pinxit & formavit, ut interior formæ species etiam foras erumperet. Hæc est enim vis imaginationis nostræ quando firma & fixa est, ut in corpus aliquo modo transfundat quam formæ rei speciem, Aut certe si non ipsa semper apparet in corpore species, quando radicitus & penitus infixæ est animo, tam multis extræ signis, tam multis naturæ seu corporis motibus se repræsentat ut sicut anima dicitur forma corporis, ita & corpus sit quædam animæ forma, prout fortis spectandum id exhibet, quod latebat intus in anima. Quapropter, licet studiosè ac diligenter Franciscus se contineret, nec quid eorum quæ pretiosa & illustria gerebat animæ, exponeret humanis oculis, noluit tamen Deus hunc in illo latere thesaurum, & quam intus Crucifixi formarat speciem, dum eius se virtutes tamquam pictor ab exemplari suo deprompserat patere voluit

luit per illas quinque Plagas, quas alio etiam modo, ut dicitur in eius depinxit corpore.

Deinde vero, cum acquirendarum aut exercendarum Virtutum is sit principus Finis, ut Virtutis cultor sit fidelis Christi Cultor, nec Virtuti seruiat, nisi quia sic Christo seruitur, nisi quia sic servum Christi oportet esse mitem, devotum, humilem & aliis excultum Virtutibus, quas qui faciles habet cum apertus Christi est servus, & quisquis verè servus Christi esse dicitur, hoc ipso Virtutes omnes habere credendus est; *Numquid considerasti servum meum Iob, quod non sit ei simile in terra, homo simplex & rectus ac timens Deum? Quod si diceret quod non sit alius qui Virtutes tam evidenter habeat quæ servum Dei deceant. Quamobrem ut toti mundo notificaret Christus quale iudicium de Francisci Virtutibus ac meritis faceret, eum insigniter & singulariter indicare voluit suum esse servum. Nempe sicut antiquis tum factis, tum profanis Mos erat servus illos, quos Domini vellent ex mutuo consensu sibi retinere in perpetuum impositis quibusdam notis in corpore quasi suos sic designare, ut patet Exodi capite vigesimo primo: Sic plane Christus sic Franciscum esse suum palam testatum voluit imponendo illi suas Plagas tamquam notas certissimas, quibus esse Christi perpetuus & præcipue commendatus agnosceretur.*

Sic sanctus Bonaventura cum sermonem inchoat de his Plagarum notis, *fidelis revera*, inquit, *famulus & minister Franciscus*, quasi diceret, revera patuit quam fidelis esset Christi servus cum fidelitatis suæ luculentas ab ipso Christo notas accepit. Sic olim dicebat Deus de quodam inter Judæos Nobili, Zorobabele dicitur, *cujus opera volebat uti ad revocandum suum populum in Terram Sanctam, & reparandum dirutum templum; Assumam te Zorobabel serve meus, & ponam te quasi signaculum, quia elegi te.* Id est, ponam in te signum, quo patefiat omnibus te in illud opus à me designatum & electum esse. Sic prorsus Francisco dictum à Domino, *Vade Francisce & repara domum meam*, non saxeam non inanimem, non artefactam, sed rationalem sed spiritualem simul & visibilem, quæ ipsa est universalis Ecclesia, quam corrupti mores labefactant; Vade in hoc grande opus ad quod te assumo & eligo tamquam fidelem servum meum; Et ne in dubium veniat talis electio, ponam in te signaculum quo meus esse insigniter agnosceris.

Sic magnus ille Paulus, se singulariter servum Christi profitebatur, quia videlicet suæ servitutis impressas gerebat notas, unde audacter ait

Paulus servum Iesu Christi. At nonne Judæus es, nonne ad pedes Gamalielis doctus Moysen & Prophetas? Nonne sic Moyses aut Samuelis aut Eliæ vel Elizæi servus? Respondet, & notanda valde est eius responsio, *Nemo mihi molestus sit, ego enim stigmata Domini Iesu in corpore meo porto*, Germanus hic nempe est horum sensus verborum: Nemo mihi deinceps tale facessat negotium, inquirendo cuius sum servus, an Moyses, an Christi, an utriusque simul: Pater enim evidenter in corpore meo, cuius sum servus. Cujus enim stigmata sive impressas porto notas, hujus & servus sum, Ego autem non Moyses aut Samuelis sed Christi Iesu stigmata in corpore meo porto. Id est, cicatrices & plagas quas pro Christo accepit. Ergo & eius servus sum. Dicimus & nos, ergo & Franciscus singulariter servus Christi est, quia stigmata Domini Iesu in Corpore suo portat.

Et quemadmodum cicatrices & Plaga Paulum esse Christi servum, non tam vere ac proprie denotabant, quam Patientia, Mansuetudo, Charitas, cæteræque Virtutes quas in Plagis acceptandis exercuerat, & quarum Plagæ erant signa, sic plane non tam in Plagis sancti Francisci significandum est, quam in eius Virtutibus per Plagas designatis, non enim plaga, non poena, non flagella servum Christi faciunt, sed Virtus in ferendis plagis. Virtus Francisci est, quæ Franciscum fecit Christi servum, servitutis autem & Virtutis Signa sunt Plagæ.

Quod & tertio demonstratur; Cum enim ardentissimo patendi & moriendi desiderio pro salute proximi tenetur, ut supra dictum est, nec nisi obita morte, ac tolerato extremo supplicio sibi umquam satisfecisse videretur, tentaretque omnes quas licite poterat, moriendi pro Fide ac salvandis animabus vias, non ita visum est Deo, nec tamen visum est etiam servum suum suo penitus desiderio defraudare, nam illi quidem Martyrium concessit subeundum, sed non quale optabat, non Martyrium à tyranno inferendum, non Martyrium quo vita tolleretur, non Martyrium quo Fides tantum probaretur, Sed Martyrium Charitatis, Martyrium Humilitatis, Martyrium Pietatis, Martyrium totius Virtutis vel jam exercitæ, vel deinceps perfectius etiam exercendæ signum certissimum; Sic enim expresse, sacer eius vitæ Author, ubi de Spiritu Seraphico in specie Crucifixi apparet & Plagas Francisci manibus, cordi & pedibus inferente sic ait: *Intellexit nempe Franciscus, illo docente interiori, qui & apparabat exteriori, quod licet passio in firmitate cum*

Iob, 1.

Agg, 2.

immortalitate Spiritus Seraphici nullatenus conveniret: ideo tamen huiusmodi visio sua fuerat presentata conspectibus, ut amicus ipse Christi praenosceret, se non per Martyrium carnis, sed per incendium mentis, totum in Christi Iesu Crucifixi expressam similitudinem transformandum.

Ex quibus postremis Sancti Doctoris verbis, quod postremum erat explicandum, de Vita unitiva manifeste patet: Sicut enim vita illa consistit in expressa perfecte Christi crucifixi similitudine ut dicitur, ita plane qui totus in illam similitudinem transformatus fuerit, in illa vita est. Cum vero ex illis constet Plagas sic Franciscum totum in illam expressam similitudinem transformatum esse, quid restat quin hae Plagae certa sint signa perfectae illius Sanctitatis, & Evangelicae perfectionis? Nec enim frustra sanctus Doctor addidit totum; Nam perinde est ac si diceret interius & exterius; Est enim duplex Christi crucifixi similitudo, nempe interior & exterior, sive dupliciter considerari potest in cruce Christus: Primo quidem quantum ad externam illam speciem qua pendet cruci affixus & quinque Plagis praecipuis male affectus, Deinde vero, quantum ad internam mentis Crucem quae in eo sita erat ut amore langueret: Quantus enim amor, tantus languor, quantum Dei & hominum amor in Christi pectore, tantus ibi dolor offenso Deo, & de puniendis hominibus. Sic Christus propterea dicitur *Liber scriptus intus & foris*, Prius quidem intus, nam inde est quicquid foris aspicitur. Sic itaque dupliciter considerati Christi crucifixi duplex eius in nobis est similitudo respondens externae & internae cruci; quapropter, ut dicebamus, cum sanctus Bonaventura dixit totum Franciscum in expressam Christi similitudinem transformatum esse, perinde est ac si dixisset, in internam ac externam similitudinem. Et sicut externa crux Christi ab interna pendebat & internae signum erat, quatenus ex illo amore & dolore quem intus sentiebat, voluit pati quod extra in corpore passus est, ita similitudo Christi exterior in Francisco ducebatur ab interna, id est, quod Franciscus extra in corpore quinque Plagas haberet sicut Christus in cruce, proveniebat ex eo, quod Franciscus ita intus amaret Deum & homines, ut inde langueret seu vehementer doleret sicut Christus amore languebat & dolebat. Haec erat prima Christi similitudo inquam Franciscus transformatus est: deinde cum alia exterior sequuta est, tum totus in Christi similitudinem, intus & extra transformatus fuit.

Hoc itaque probe nobis intelligendum est quod suo more luculenter exposuit Illustrissimus & de re tota spirituali ac praefectim de divino amore optime meritus Episcopus Gebennensis; Cum nempe S. Franciscus ardentissimo Dei & Christi Domini flagrare amore, atque intima perfectissimae Charitatis unione cum ipso conjunctus esset, ita compatiebatur eius doloribus, ita condolebat peccatis alienis, ita conspirabat cum Christo ad divinam placandam Justitiam & promerendam in peccatores misericordiam, ut ex illius vi & virtute unionis sentiret in animo & corpore quicquid sentiebat intus & foris in cruce Christus, gaudebatque se ita dolere & cum illo pati ob eisdem fines propter quos ipse est passus. Producebat igitur hanc utramque similitudinem haec Christi & Francisci cordium Unio: & sicut sigillum cerae impositum figuram suam exprimit, sic Christus crucifixus contemplatione & amore Franciscus unitus & quodammodo applicitus & impositus, expressam sui similitudinem ibi formabat, prius quidem intus, quia ibi primus amoris ortus est, deinde foris ex abundantia, & singulari quadam communicatione omnium qualis inter amantissimos esse solet.

Sic David & Jonathas cum simul ardentissimo conglutinati essent effectu dedit David Jonathas suam vestem, sicque David Jonathae similis extra fuit, sed prius illi similis intus erat, unde illud exterius emanavit. Vide in vultu corporis bene sani & affecti, ut purpureus in illo splendet rubor, non à rubore est sanitas, sed à sanitate rubor: non ipse splendidus rubor ita est sanitas, quam signum sanitatis. Sic plane divinus ille & sanguineus rubor qui splendet in corpore sancti Francisci, non tam ipsa est divina unio, quam signum unionis. O quale signum! o qualis unio! Qualis Christi & Francisci similitudo! Pone Francisci vestem in Crucifixo, quem dixeris Christum nisi Franciscum? Tum vero Franciscum nudum respice, quem illum dixeris nisi Christum?

III. PUNCTUM.

Si quis igitur quae ex Propheta de Seraphico sancto Francisco, quid sunt Plaga ista in manibus tuarum? respondere non dubites: Sunt certa signa quibus in sancto Francisco agnoscamus, & in nobis exprimamus veram Sanctitatem, & Evangelicam perfectionem. Sunt enim signa quibus liquet cum per vias rectas esse deductum à Domino,

Tract. de amore Dei l. 6. c. 35.

1. Reg. 13.

Domino, nec in primis cum defuisse quin ad
suprema pervenerit; nec ad supra perven-
nisse quin à primis inciperit, & per media co-
hærentia progressus fuerit. Paris namque peri-
culi, vel etiam majoris damni est supremum si-
ne infimo, ac sine supremo infimum. Non est
quidem satis à malo declinare, nisi bonum facias:
sed bonum non facies, nisi à malo declinaveris.
Si sanctus Franciscus in una comprimenda
concupiscentia totus fuisset, non crederetur,
quod divinas illas Christi Plagas accepisset; aut
certe quantumcumque diceretur his esse plagas
in domo Domini, non diceretur Plagas illas
certa esse Sanctitatis signa, nisi edomitas eius
concupiscentias mihi repræsentarent.

Cum Saulus ille acerrimus Christianorum
persecutor repente factus esset prædicator, vix
credebant alij Apostolicam modico temporis
intervallo ab uno extremo in aliud potuisse ho-
minem pertinere; vix se illi audebant jangere,
vix eius miraculis credere, vix in Ecclesiam il-
lum admittere. Quid hic agat ille à Christo sin-
gulariter vocatus Apostolus, quibus certis suam
Signis vocatione significet suam certam faciat
conversionem? Audite & erudimini, Continuo,
inquit, non acquiesci carnis sanguini. Quasi dice-
ret; ne sit vobis suspecta vel dubia tam repentina
mea vocatio, certas eius notas vobis produco;
statim atque vocatus sum, sensi me à carne &
sanguine revocatum. Hoc est scilicet, hoc est fir-
mum fundamentum quo vera nititur Sanctitas,
Miremur facias Francisci Plagas quantum volen-
tis, admiremur tantam à Christo communicatam
gratiam: Proclamemus illud Assueri Regis de
Mardochæo, sic honorabitur quemcumque Rex
voluerit honorare; Nulli eedere vellem in tali Vi-
ro celebrando; sed quod magis celebrare vellem
non est quod magis mirum & singulare vide-
tur, non illa est Seraphici apparitio, non est illa
Plagarum impositio, non est illa exterior cum
Christo similitudo; Verùm quod illis Plagis sig-
nificatur, hoc est quod veneror, hoc est quod co-
lo, nempe Sanctitas, honorum contemptus, sul-
despicientia, Paupertas, Mansuetudo, Patientia,
cæteræque Virtutes quibus tota eius vita con-
texta est; Hoc est inquam quod in illo magis ve-
lim celebrandum, quia hoc est quod veram San-
ctitatem indicat, hoc est quo alia promeruit ad-
miranda. Et certe laudabilius est, esse honore di-
gnum quam honorari; longe id magis est hono-
rificum quod honorem conciliat, quam ipse ho-
nor sollicitus. Ad cuius mira in Sanctus Deus ope-

ratur, non quod mira Sanctitatem faciant, neque
sint illi Sanctiores qui mira ipsa operantur: Sed
quod illa mira qui spectant vel audiunt excitantur
ad cultum & venerationem Sanctitatis &
Virtutis quæ per illa Signa demonstrantur. Sicut
cum aliqua in cælo vel in aere portenta nobis,
apparent quibus intuendis provocati conquiramus
quid illa significant aut portendant, & si
quod forte malum impendat, illud avertemus;
Sic Christus, sic Franciscus, sic eius fideliores a-
lumni velut quoddam signum & portentum ap-
parent in mundo ut mundani hoc excitati. Spe-
taculo provocentur ad querendum, Quinam
illi? Quorsum ita? Quid sunt Plagæ istæ in me-
dio manuum tuarum, Sic de se Christus ac de
suis, Ecce Ego & pueri mei quos dedit mihi Do-
minus in signum & in portentum Israel. Sic de se
ac de suis Apostolus: spectaculum facti sumus
mundo & Angelis & hominibus. Id est, unicui-
que Creaturæ quæ in illis Virtutibus habet aliquid
quod suo modo spectet & miretur videndū tam
infirmos homines, tam potentes, factos, ut nul-
lum adeo sublime & arduum vivendi genus sit
quod non aggrediantur & superent.

Hoc est scilicet, hoc est vel maxime quod re-
ferre debemus ex illo Sanctitatis spectaculo
quod nobis hodie proponitur, nullam ut de-
inceps in Virtutibus exercendis causemur diffi-
cultatem, aut in difficultatibus impotentiam. Sic
ab ipso Christo pronuntiatum, cum in favorem
sue familiae Franciscus has à cælo accepit voces:
Francisco nihil hic tuum, mea sunt omnia; regu-
lam volo servare ad literam; scio Vires humanas
& quid eis conferre possim, abiant præcui qui ve-
lunt aliter vivere. Tum verò ille, Auditu, audi-
tu: vultu iterum repeti quod audivisti. Nos au-
tem, Lector sive Auditor, hos hoc ipsum ita vi-
demus factum in illis religiosis Hominibus, ut
quantò visus est efficacior ad persuadendum
quàm auditus, tantò nobis ex illorum factis po-
tentius excitemur ad agendum in nostro
statu, quod in suo verbis nos illi
docent & exemplis.